

УДК 330.101

Бобко Н.А.¹, Дацько Н.М.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БАД-417 НУ «Запорізька політехніка»

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ

Підвищення ефективності виробничих процесів являє собою інтегровану частину комплексної системи цілей розвитку підприємства, яка охоплює ряд факторів та заходів, що визначають рівень організації виробництва. Більшість українських підприємств є технологічно відсталими, тому вирішення цієї проблеми особливо актуальне в сучасних умовах господарювання.

Кожне підприємство має свої особливості виробництва, які визначають специфічні комплексні завдання з його організації: проектування та освоєння нових товарів, забезпеченість сировиною, використання робочої сили та устаткування, поліпшення асортименту та якості продукції, транспортування, складування та сервісне обслуговування у процесі експлуатації.

Для розробки напрямів забезпечення ефективності виробничої діяльності підприємства найбільш повним і доцільним являється розробка рішень і стратегій для кожної категорії економічної ефективності окремо. При виконанні фінансово-економічного аналізу, виділяють основні категорії економічної ефективності підприємства: трудові ресурси; оборотні засоби; основні фонди; структура витрат; фінансові ресурси.

Розрізняють три основні методи підвищення ефективності виробничих процесів – організаційний, технологічний та ресурсний.

У рамках організаційного методу відбувається пошук можливостей та способів підвищення ефективності виробничих процесів, які мають місце на підприємстві.

До сучасних методів організації виробництва можна віднести «Lean Production». «Lean» у перекладі означає дбайливий, маловитратний, бережливий. «Lean Production» є методом організації виробництва, що забезпечує максимальне скорочення часу з моменту здобуття замовлення до постачання продукції за рахунок виключення всіх видів непродуктивних

витрат, що не створюють доданої вартості. В результаті використання Lean значно знижується виробнича собівартість і покращується технологія, що підвищує конкурентоспроможність компанії, яка стає динамічною та чутливо реагуючою на зміни ринку. Lean Production базується на ліквідації чи максимальному зменшенні невиробничих затрат, до яких за цим методом відносяться: неякісна продукція, що потребує ремонту чи утилізації; простої устаткування; недостатня кваліфікація персоналу; перевиробництво та ін.

В межах технологічного методу основним є завдання вирішення питання технологічного відставання, яке є життєво важливим та актуальним для вітчизняних підприємств. Проблема технологічного відставання є комплексною і має, принаймні, два компоненти: матеріальний та нематеріальний. Перший з них – це оновлення та поліпшення технічної бази, а другий – організаційно-правовий.

В межах ресурсного напрямку, в першу чергу, необхідно провести аналіз ефективності використання існуючих матеріальних і трудових ресурсів. При такому аналізі важливо брати до уваги рівень завантаження обладнання, структуру собівартості продукції, а також частку амортизації, матеріальних витрат, витрат на оплату праці. Всі показники варто аналізувати в динаміці, а також порівнювати з показниками найближчих конкурентів, якщо є така можливість.

Швидкість обороту є найважливішим показником для оборотних засобів, отже, необхідно проаналізувати чинники які сприяють її збільшенню, зокрема такі:

- зменшення обсягів незавершеного виробництва;
- удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення з метою оптимізації виробничих запасів;
- прискорення реалізації готової продукції (активізація маркетингової діяльності) ;
- зменшення обсягів дебіторської заборгованості.

Також існують інші напрями, які збільшують раціональність використання матеріальних ресурсів. Один із них це – здійснити аналіз основних причин втрат і нераціонального використання ресурсів; забезпечити обґрунтоване нормування витрат матеріалів; організувати використання вторинних ресурсів; створити систему заохочення за економію сировини, енергії та матеріалів й відпрацювати її дійовість; акцентувати увагу на використанні сучасних високотехнологічних матеріалів. Усі перелічені напрями дадуть максимальних ефект при системному використанні кожного з них.

Таким чином, застосувавши способи підвищення ефективності виробничих процесів, оновивши технологічну базу та оптимально використавши наявні ресурси можна очікувати зростання показників ефективності виробничої діяльності підприємства.